יום ב', ג' בתשרי תשס"ד (29 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח, שבוע טוב וגמר חתימה טובה!

היום, **ג' בתשרי**, הוא **צום גדליה** – האחרון מ-4 הצומות הקשורים לחורבן בית המקדש (האחרים, לפי סדר כרונולוגי: עשרה בטבת, 17 בתמוז ותשעה באב).

צום זה נקבע על-ידי חכמים לדורות - לזכר מאורע ששינה את מהלך תולדות עם ישראל. לאחר ניצחונו של נבוכדנצאר על ישראל, הגלה את רוב העם מן הארץ, אך **לא חפץ בחורבן מוחלט**, ולכן השאיר כאן נציבות שתעסוק בחקלאות: כורמים ויוגבים, ובראשם העמיד את **גדליה בן אחיקם**, שהיה ממונה מטעמו. אט-אט, חזרו ונאספו היהודים שברחו למואב, אדום ועמון, הארצות השכֵנות, והחלו להקים מחדש את הארץ החרבה. אך עלתה עליהם קנאתו של מלך בני עמון, והוא שלח את ישמעאל בן נתניה לפגוע ולהרוג נפש את גדליה בן אחיקם. לגדליה נודעה המזימה, אך הוא לא היה מוכן להאמין לדבר כה נורא על ישמעאל, ולא קיבל את הדברים מחמת שהיו לשון הרע [ר' ירמיה פרק מ"א]. המזימה הצליחה, וישמעאל בן נתניה הרג את גדליה בן אחיקם ב**ג' בתשרי**, יחד עם הממונים הכשדים שמלך בבל השאיר בארץ. כאשר שמעו זאת היהודים בארץ, חששו מנקמתו של מלך הכשדים, ברחו והתפזרו לכל עבר. **כך אבדה התקווה לחזור ולכונן את הארץ**, השתיל הרך נעקר ולעץ לא הייתה תקומה. לזכר זה, קבעו חכמים את הצום, ללמדך ששקולה מיתת צדיקים כשרפת בית אלוקינו [מסכת ראש השנה דף י"ח]. כשם שקבעו את צום בט' באב לזכר חורבן הבית, כן נקבע יום צום בג' תשרי, יום הריגת הצדיק.

ttp://www.morshuv.raanana.k12.il/6/newyear/gedalya.html

בראש השנה, לאחר תפילת מנחה, נוהגים לומר **"תשליך"**. מקור המנהג בפסוק בספר מיכה: "**ותשליך במצולות ים כל חטאותם**" [פרק ז' י"ט]. החטא הוא כעין דבר גשמי, שכדי לאבדו ולהסתירו, זורקים ומשליכים אותו במקום שבו לא יימצא לעולם - במצולות הים. שוב חוזר על עצמו הרעיון, שיש להתייחס למציאות הרוחנית כפי שאנו מסוגלים להבחין ולנהוג במציאות פיזית הנראית לעין ומורגלת בחושינו. כאשר אנו אומרים את הפסוקים הללו, המובאים במחזור התפילות, ואשר נהוג לאמרם בסמוך לנהר או למקור מים, מְנַערים את כיסי הבגדים, כדי להמחיש לעצמנו: הנה כך אנו משליכים את רוע מעשינו מאיתנו, למקום שממנו אין כל אפשרות לשוב ולקחתם, כלומר לשוב עליהם שנית.

מקור נוסף למנהג "תשליך" מצאנו, כדי לשוב ולהזכיר לפני ה' ולפנינו את **עקדת יצחק**. מובא במדרש, שלאחר ציווי של הקב"ה לאברהם ליטול את בנו ולהעלותו לקרבן עולה, יצא לדרך, והנה ככל שקרב למקום, עמדו בדרכו קשיים. השטן לא נתן להם ללכת ולעשות רצון בוראם, וגרם להם עיכובים שונים: נדמה להם כנהר - כלומר, יצר מכשול מים בדרכם, כדי שישובו לאחוריהם ולא יעשו את רצון הבורא. באו שניהם במים עד צווארם, כלומר נחושים היו להמשיך ויהי מה, ואמר אברהם לפני הקב"ה: אם אני או בני טובעים, מי יקדש שמך בעולם? כיוון שראה עוז רוחם ורצונם, גער הקב"ה בנהר, ועברו בשלום. וכדי להזכיר זאת, אנו יוצאים לנהר מדי ראש השנה, למען תעמוד לנו זכותם ונלמד ממעשיהם.www.morshuv.raanana.k12.il/6/newyear/tashlich.html

דוגמא למסירות נפש זו... מתפללים רבים מהישובים הסמוכים לחופי הים של **גוש קטיף**, צעדו היום בשעות אחר הצהרים לתפילת תשליך. משפחות, ילדים ואורחים עמדו על חוף הים והתפללו. תפילת תשליך בחופי הים של גוש קטיף, היא כבר מסורת של שנים רבות ולא התבטלה אפילו פעם אחת, למרות המצבים המתוחים שהיו באזור. [www.katif.net]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל